SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2644

av Aron Emilsson (SD)

Hembygdskunskap ger sammanhållning och ett sammanhang

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa hembygdskunskap som ett återkommande och obligatoriskt inslag i grundskolan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hembygdskunskap bör integreras i relevanta ämnen såsom samhällskunskap, historia, geografi och slöjd i grundskolan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skolverket bör ges i uppdrag att utveckla riktlinjer och exempel på innehåll i hembygdskunskap i samverkan med hembygdsrörelsen och kulturarvsinstitutioner och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett tryggt och fungerande samhälle förutsätter att dess medborgare och uppväxande generationer känner tillhörighet, sammanhang och stolthet över sitt arv och sin omgivning. I dag saknas ofta dessa dimensioner i den svenska skolan. Lokalsamhällets historia, traditioner och kulturella särdrag får sällan utrymme i klassrummen, vilket i sin tur cementerar rotlöshet, historielöshet och en minskad känsla av sammanhang bland

unga. Det råder också en bristande nationell likvärdighet, då utrymmet för inslag av olika former av kunskap om elevernas hembygd beror på lokala förhållanden och lärarens individuella intresse och förutsättningar.

Hembygdskunskap bör därför återinföras som en naturlig del av skolundervisningen. Genom att ge elever möjlighet och utrymme i skolschemat att lära känna sin hembygd – dess historia, miljöer, språkbruk, näringar och traditioner, så stärks deras förståelse för det samhälle de tillhör. En sådan undervisning bygger identitet, ansvarstagande och respekt för tidigare generationers arbete och kulturella liv. Det torde också bidra till ökad lokal sammanhållning hos unga och mellan unga och äldre.

Hembygdskunskap kan handla om studier av lokalhistoria, ortsnamn och kulturpersonligheter, liksom besök på hembygdsgårdar och museer, i kyrkor och kulturmiljöer. Bryggor av samverkan kan byggas med äldre generationer och hembygdsföreningar och genom dokumentation av lokala berättelser, traditioner och folkminnen. Det kan också handla om att utforska lokala högtider, danser, sånger och hantverkstraditioner. Inte sällan präglade av det klimat och den geografi som bygden är en del av.

I en tid där globaliseringen utmanar våra gemensamma normer och värderingar är det viktigare än någonsin att barn och unga får verktyg att förstå vad det innebär att vara svensk – inte bara i abstrakt mening, utan i konkret kontakt med sin hembygd. Det stärker den nationella sammanhållningen, men bidrar också till integration, då elever med utländsk bakgrund får möjlighet att på riktigt lära känna sin bygd och känna ansvar för sitt nya lokalsamhälle och det kulturarv som finns där.

Hembygdskunskap var tidigare en självklar del av undervisningen i svensk skola. Från 1919 till 1980 var ämnet obligatoriskt i de lägre årskurserna, med syftet att genom närmiljön introducera elever till grundläggande kunskaper om natur, samhälle och historia. Detta arbetssätt visade sig framgångsrikt i att knyta samman skolan med elevernas vardag. Enligt forskning publicerad i *Nordic Journal of Educational History* var ämnets syfte att skapa en pedagogisk förankring i elevernas konkreta omvärld. I dag

har detta till stor del ersatts av abstrakt, ämnesindelad undervisning, vilket försvårar förståelsen för sammanhang, kontinuitet och lokal identitet.

Att återinföra hembygdskunskap är inte ett steg bakåt, utan ett svar på moderna behov av kulturell förankring, generationsöverbryggande förståelse och ökad samhällsmedvetenhet. Det är en investering i ökad sammanhållning och förståelse för det sammanhang man är en del av.

Aron Emilsson (SD)